

Reumatološko odjeljenje ♦ Klinika za interne bolesti
JZU UKC Tuzla ♦ Trnovac bb ♦ 75000 Tuzla ♦ Bosna i Hercegovina

ULOGA PLAZMAFEREZE U TERAPIJI TEŠKIH FORMI LUPUS NEFRITISA THE ROLE OF PLASMAPHERESIS IN THERAPY OF SEVERE LUPUS NEPHRITIS

Hajrija Selesković ♦ Suada Mulić ♦ Mario Križić ♦ Nedima Kapidžić Bašić
Enisa Mešić ♦ Mirza Atić ♦ Alma Hajdarović

Uvod. Tretman pacijenata sa lupus nefritisom je težak i pored imunosupresivne terapije. Među ostalim procedurama, plazmafereza se koristi u cilju otklanjanja cirkulirajućih autoantitijela i drugih faktora kao što su imuni kompleksi i sl.

Cilj rada. Utvrditi efekat plazmafereze u terapiji teških formi lupus nefritisa (LN).

Bolesnici i metode. U 27 bolesnika sa sistemskim

eritemskim lupusom (SLE) renalnom biopsijom utvrđena je morfološka dijagnoza lupus nefritisa (LN). U ispitivanoj skupini 23 bolesnika su bile žene (85%) i 4 (15%) muškarca prosječne životne dobi $37,67 \pm 9,96$ godina sa prosječnim trajanjem bolesti od $5,54 \pm 5,74$ godina. Bolest je bila izrazito aktivna, bolesnici su imali visoke vrijednosti cirkulišućih imunih kompleksa (CIC), ds-DNA kao i snižene vrijedosti C3 komponente komplementa. Spro-

vedena je kontrolirana sudija i bolesnici su bili podjeljeni u dvije grupe. Prvu grupu je sačinjavalo 18 (77%) bolesnika na standardnoj terapiji glikokortikoidima i ciklofosfamidom, a drugu grupu je činilo 9 (33%) bolesnika na standardnoj terapiji kojima je urađena i plazmafereza. Svih devet bolesnika su imali IV WHO morfološku klasu (difuzni proliferativni glomerulonefritis). Plazmaferezom pomoću membranoznih filtera je izmjenjeno oko 80% ukupne plazme tokom trodnevnih tretmana. Period praćenja bolesnika bio je od šest mjeseci do godinu dana.

Rezultati. Bolesnice kojima je urađena plazmafereza imale su značajno brži oporavak, prosječne vrijednosti CIC pokazuju statistički signifikantan pad nakon terapije ($p < 0,01$) a prosječne vrijednosti ds-DNA su bile niže nakon terapije glukokortikoidima i citotoksičnim lijekovima u grupi kojoj je rađena plazmafereza, iako

ne u potpunosti normalizirane. Renalni funkcionalni parametri su normalizirani u pomenutoj grupi. Prosječna vrijednost C3 komponente komplementa je snižena u ispitivanih bolesnika, a nakon terapije u svih devet bolesnika dolazi do normalizacije pomenutog parametra, znači signifikantan je porast C3 komponente komplementa nakon terapije ($p < 0,01$).

Zaključak. U devet bolesnika (33%) kojima je rađena plazmafereza, zabilježen je brži oporavak kako renalnih funkcionalnih parametara tako i imunološke aktivnosti bolesti. Smanjenje nivoa imunoglobulina plazmaferezom služi kao podsticaj za novu sintezu autoantitijela te ovu proceduru treba primjenjivati usaglašeno sa imunosupresivnom terapijom.

Ključne riječi: plazmafereza, lupus nefritis, imunološki i renalni funkcionalni parametri